

บทที่ 1

บทนำ



1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศพบว่าได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นตลอดเวลา อันเป็นผลมาจากบทบาทและขนาดของการลงทุนโดยตรงที่เพิ่มพูนความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน และจากการศึกษาโดยทั่วไปแล้วจะสามารถพิจารณาการลงทุนโดยตรงได้เป็น 2 ส่วนคือ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนจากต่างประเทศ

ในส่วนของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจได้มีการศึกษาวิจัยกันมามากมายในอดีตโดยพยายามที่จะอธิบายถึงผลกระทบดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้เป็น 6 ประเด็นดังนี้ ประเด็นแรกมีผลในด้านการจ้างงานที่สามารถแยกออกเป็นสองส่วน คือ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการลงทุนที่เพิ่มขึ้นย่อมมีผล ทำให้มีการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์สำหรับปัจจัยการผลิต และอีกส่วนหนึ่งก็คือ ผลที่ก่อให้เกิดการว่างงานเพิ่มขึ้นซึ่งจะเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดการเคลื่อนย้ายของเทคโนโลยีที่ใช้ปัจจัยทุนสูงไปยังประเทศด้อยพัฒนาซึ่งมีปัจจัยแรงงานเหลือเฟือ ในส่วนของประเด็นที่สอง คือ ผลในด้านดุลการชำระเงินที่สามารถก่อให้เกิดผลต่างๆ เช่น ก่อให้เกิดการไหลเข้าและไหลออกของเงินตราต่างประเทศ, ก่อให้เกิดการได้มาหรือการประหยัดเงินตราต่างประเทศ และก่อให้เกิดรายได้ประชาชาติ ประเด็นที่สาม พบว่ามีผลกระทบต่อส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศกำลังพัฒนา จากการศึกษาพบว่าการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของบริษัทต่างประเทศที่เข้าไปลงทุนในประเทศผู้ได้รับการลงทุนจะอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง สำหรับการประมาณการสัดส่วนการส่งออกของบริษัทเหล่านี้เทียบกับบริษัทท้องถิ่นในกลุ่มผู้รับการลงทุนและจากการได้เปรียบในการเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและมีช่องทางการตลาดที่ดีกว่าทำให้บริษัทต่างประเทศมีบทบาทในการส่งออกสูงกว่าบริษัทท้องถิ่น ประเด็นที่สี่ คือ ผลทางด้านรายได้พบว่าก่อให้เกิดผลได้ทั้งด้านบวก และด้านลบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบายของรัฐบาลของประเทศผู้รับการลงทุน ชนิดสินค้าที่

นักลงทุนต่างประเทศผลิตและแนวโน้มของการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตเป็นต้น ประเด็นที่ห้าส่งผลทางด้านเทคโนโลยี เพราะการลงทุนจากต่างประเทศจะนำเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาพร้อมๆกันกับได้ มีการนำเอาปัจจัยอื่นๆ ผู้ชำนาญและการบริหารด้านการตลาดเข้ามายังประเทศผู้รับการลงทุนควบคู่กันไป และจากการมีเทคโนโลยีจากต่างประเทศย่อมต้องมีการฝึกคนงานซึ่งจะมีประโยชน์มากหากแรงงานสามารถโยกย้ายจากบริษัทหนึ่งไปยังอีกบริษัทหนึ่งและประสิทธิภาพของแรงงานจะเพิ่มขึ้นตลอดเวลาในอุตสาหกรรมที่เป็นการส่งออกเพราะแรงงานมีการเรียนรู้และได้รับการฝึกฝนต่อชาวต่างประเทศมากขึ้นแต่ก็มีข้อโต้แย้งว่าการฝึกฝนของชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะเน้นเฉพาะคนงานที่มีฝีมือต่ำเพื่อป้องกันการโยกย้ายและแสวงหางานที่ดีกว่า ประเด็นสุดท้าย คือ ผลกระทบที่เชื่อมโยงไปยังท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้เป็นสองประเภท คือ ผลเชื่อมโยงในแนวนอน (Horizontal Linkages) ซึ่งเป็นผลกระทบของการลงทุนจากต่างประเทศที่มีต่อบริษัทอื่นที่เป็นคู่แข่งที่สำคัญ เพราะจะทำให้มีการพัฒนาโดยการปรับปรุงเทคนิคการผลิตให้ดีขึ้นซึ่งอาจจะทำให้บริษัทคู่แข่งที่เป็นบริษัทท้องถิ่นที่ไม่มีประสิทธิภาพต้องถูกกดดันให้ออกจากธุรกิจดังกล่าวได้ ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ผลเชื่อมโยงทางแนวตั้ง (Vertical Linkages) เป็นผลกระทบที่มีต่อบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของบริษัทต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน และผลเชื่อมโยงในแนวดังนี้ยังมีผลเชื่อมโยงไปทางข้างหน้า (Forward Linkages) เช่น การขายผลผลิตที่ผลิตได้ให้กับบริษัทอื่น และมีผลเชื่อมโยงไปทางข้างหลัง (Backward Linkages) เช่น การเพิ่มการเสนอซื้อปัจจัยการผลิตในประเทศ

ทางด้านปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดได้มีผู้ศึกษามาในหลายประเทศซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ ต้นทุนแรงงาน, ความมีเสถียรภาพทางการเมือง, กำไรจากการลงทุน, นโยบายของรัฐบาล, อัตราแลกเปลี่ยนและอื่นๆ ในส่วนต้นทุนแรงงาน (Labor cost) มักเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้ได้รับการลงทุน เพราะต้นทุนแรงงานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าอัตราค่าจ้าง (Wage rate) ในประเทศกำลังพัฒนามักพบว่าอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก ซึ่งเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วและมักเป็นประเทศที่เข้าไปลงทุนในต่างประเทศจะพบว่าอยู่ในระดับที่สูงกว่าประเทศผู้รับการลงทุนและโดยทั่วไปก่อนที่จะนักลงทุนจะตัดสินใจเข้าไปลงทุนในต่างประเทศนั้นก็ต้องพิจารณาถึงความมีเสถียรภาพทางการเมือง (Political stability) ของประเทศที่จะได้รับการลงทุนนั้นด้วย หากประเทศผู้ได้รับการลงทุนไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองก็อาจจะทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่อยากจะเข้ามาลงทุนในประเทศนั้นๆก็ได้ ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุนสูงและในการที่นักลงทุนชาวต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนก็จะต้องพิจารณากำไรที่ได้จากการ

ลงทุน (Profitability) เป็นสำคัญ ในการลงทุนสิ่งที่ดึงดูดใจนักลงทุนต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนมากที่สุด คือ กำไร ซึ่งตามความคิดของ Vernon ที่ได้เสนอ Product Life Cycle (PLC) สำหรับการค้าและการลงทุนโดยได้กล่าวว่าตามทฤษฎี PLC ในการผลิตสินค้าใหม่ๆ โดยจะเริ่มขายในประเทศก่อนแล้วจึงลองส่งไปขายในต่างประเทศหากพบว่าการขายในต่างประเทศมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก็ จะเกิดการเข้าไปลงทุนในต่างประเทศแทนการส่งออก โดยสามารถทำกำไรได้มากกว่าและยังสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาจากการกีดกันการนำเข้าจากต่างประเทศ และในส่วนของนโยบายของรัฐ (Government Policies) ถือว่าเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งเพื่อที่จะดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักต้องการให้มีการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามามากๆ จึงมีผลให้รัฐบาลในประเทศเหล่านั้นมีนโยบายต่างๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ เช่น การให้สิทธิพิเศษ การลดอัตราภาษี เป็นต้น ส่วนในเรื่องสุดท้าย คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่มีผลต่อนักลงทุนต่างชาติ การที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนก็หวังผลกำไรในกรณีที่จะต้องส่งผลกำไรกลับประเทศแม่ หากอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนมากซึ่งจะส่งผลเสียต่อการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากปัจจัยที่ได้กล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อาทิเช่น อัตราการว่างงานของประเทศผู้ได้รับทุน ขนาดของธุรกิจที่เข้ามาลงทุน ขนาดของตลาด ความรู้ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดี ฯลฯ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอยู่มากซึ่งปัจจัยต่างๆข้างต้นที่กล่าวมาแล้วมีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยด้วยเช่นกัน และถ้าจะมองปัจจัยที่ดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทางด้านสถานที่ (Location) ซึ่งได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยสามารถแบ่งได้เป็น ระบบสาธารณูปโภค และระบบโทรคมนาคม ซึ่งระบบสาธารณูปโภคมีอยู่ด้วยกันหลายชนิด ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา และถนน เป็นต้น โดยระบบสาธารณูปโภคส่วนใหญ่จะได้รับความสนใจจากภาครัฐบาลในการขยายการให้บริการไปยังในท้องที่ต่างๆ ของประเทศโดยเฉพาะไฟฟ้าเป็นปัจจัยที่ถือว่าเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความเจริญที่เข้าไปสู่พื้นที่ๆ มีไฟฟ้าไปถึง สำหรับระบบโทรคมนาคมถือว่ามีความสำคัญอย่างมากในการทำธุรกิจต่างๆ ซึ่งสามารถช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารไม่ว่าในภาครัฐบาลหรือเอกชน และหากมีการพิจารณาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภค เป็นสิ่งสำคัญแล้ว ระบบโทรคมนาคมก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ. (Information Technology: IT) มาใช้อย่างกว้างขวางและสามารถแบ่งได้เป็นเทคโนโลยีหลักๆ

ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์, เทคโนโลยีโทรคมนาคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่สำคัญคือ การให้บริการด้านโทรศัพท์

ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะพบว่า การให้บริการทางด้านโทรศัพท์จะได้รับความสนใจและสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเต็มที่ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการใช้นโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนให้บริษัทเอกชนของญี่ปุ่นเป็นผู้นำในการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งก่อนการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวในช่วง 10 ปี จาก ค.ศ.1953 ถึง ค.ศ.1963 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์เพิ่มขึ้นประมาณปีละ 3 แสนเลขหมาย แต่หลังจากการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ในช่วงเวลา 15 ปี จากปี ค.ศ.1963 ถึง ค.ศ.1978 จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ได้เพิ่มขึ้นประมาณปีละ 2 ล้านเลขหมาย ส่วนในประเทศเกาหลีรัฐบาลได้มีการวางนโยบายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคม โดยให้องค์การโทรคมนาคมเกาหลีเป็นหน่วยงานในการเรียนรู้และหาประสบการณ์จากการร่วมมือกับบริษัทข้ามชาติซึ่งก่อนหน้าที่จะมีการใช้นโยบายดังกล่าวนี้ในปี ค.ศ.1976 ประเทศเกาหลีมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เพียง 1.4 ล้านเลขหมาย แต่หลังจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวนี้ ทำให้ในปี ค.ศ.1990 ประเทศเกาหลีมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เพิ่มขึ้นประมาณ 32 เลขหมายต่อประชากร 100 คน โดยประเทศเกาหลีสามารถติดตั้งโทรศัพท์ได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1 ล้านเลขหมาย จะพบว่าประเทศที่พัฒนาแล้วจะตระหนักถึงประโยชน์และความจำเป็นของการบริการทางด้านโทรศัพท์ที่มีต่อประเทศและเศรษฐกิจ

ในประเทศกำลังพัฒนาการลงทุนจากต่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะในประเทศกำลังพัฒนามักมีการออมในประเทศต่ำทำให้การสะสมทุนอยู่ในระดับที่ต่ำด้วย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงต้องการการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาประกอบกับการออมภายในประเทศเพื่อผลในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้การลงทุนจากต่างประเทศยังสามารถช่วยชดเชยการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ เพราะถ้าอุปสงค์เงินตราต่างประเทศมากเกินไปเกินกว่าอุปทาน และอุปทานนั้นเป็นส่วนที่ต้องการใช้เพื่อการนำเข้าสินค้าต่างประเทศทุน หรือสินค้านำเข้าที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและเมื่อได้รับการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาทำให้ประเทศสามารถนำเข้าสินค้าประเภททุนและวัตถุดิบที่จำเป็นต่อการผลิตเข้ามาได้ ทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านการผลิต และมีผลทำให้รายได้ประชาชาติของประเทศสูงขึ้น จากความสำคัญของการลงทุนจากต่างประเทศนี้เอง หากบริการทางด้านโทรศัพท์เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถดึงดูดให้เกิดการ

ลงทุนจากต่างประเทศได้ การขยายการให้บริการโทรศัพท์ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาประเทศ

ในประเทศไทยการให้บริการทางด้านโทรศัพท์อยู่ในระดับที่ต่ำมากหากเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เมื่อเทียบกับประชากร 100 คน โดยส่วนใหญ่อยู่ในอัตราที่สูงมากกว่าร้อยละ 40 ขึ้นไป ซึ่งในประเทศไทยมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เพียง 10 เลขหมายต่อประชากร 100 คน และถ้าพิจารณาจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ต่อประชากร 100 คน โดยเปรียบเทียบระหว่างกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลกับส่วนภูมิภาค จะพบว่าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เท่ากับ 39 เลขหมายต่อประชากร 100 คน แต่ในส่วนภูมิภาคมีจำนวนเลขหมายโทรศัพท์เพียง 3.4 เลขหมายต่อประชากร เหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างนี้เนื่องจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้กำหนดใช้นโยบายในการติดตั้งโทรศัพท์โดยพิจารณาว่าบริเวณที่มีเศรษฐกิจดีหรือมีกำลังซื้อสูงก็จะไปติดตั้งระบบโทรศัพท์ให้ ส่วนในบริเวณที่มีกำลังซื้อต่ำหรือยากจนก็ไม่ไปติดตั้งระบบโทรศัพท์ให้เพราะไม่คุ้มทุน และจากความแตกต่างนี้เองที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความเจริญ และการลงทุนมีการกระจุกตัวกันอยู่แต่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้นไม่กระจายไปสู่ส่วนภูมิภาคซึ่งแตกต่างจากการให้บริการเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคได้แก่ ถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ที่รัฐบาลมักจะทำให้ความสนใจมากกว่าการให้บริการทางด้านโทรศัพท์ โดยพิจารณาว่าระบบสาธารณูปโภคที่ได้กล่าวมาข้างต้นมีความจำเป็นมากกว่าการให้บริการทางด้านโทรศัพท์แต่ในปัจจุบันระบบโทรคมนาคมมีความสำคัญมากขึ้นและมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยเฉพาะเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศหากรัฐบาลยังคงเห็นความสำคัญของระบบสาธารณูปโภคมากกว่าระบบโทรคมนาคม ก็อาจเกิดผลเสียได้ เพราะระบบสาธารณูปโภคอาจใกล้ถึงจุดอิ่มตัวแล้วถึงแม้ว่าจะพยายามขยายระบบสาธารณูปโภคอยู่ตลอดเวลาก็ไม่อาจส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันการขยายระบบโทรคมนาคมเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการในขณะนั้นอาจส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นมากกว่าเมื่อเทียบกับการขยายระบบสาธารณูปโภคแต่หากปล่อยไว้ไม่ให้ความสนใจอาจทำให้นักลงทุนชาวต่างชาติเห็นว่าประเทศอื่นที่มีการขยายระบบโทรคมนาคมที่กว้างขวางกว่าประเทศไทย จึงน่าจะเข้าไปลงทุนยังประเทศต่างๆ เหล่านั้นและนี่อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นักลงทุนชาวต่างชาติหันไปลงทุนในประเทศอื่นแทนการลงทุนในประเทศไทย

ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงให้ความสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและระบบโทรคมนาคมในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อที่จะศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของระบบโทรคมนาคมในประเทศไทยว่ามีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากหรือน้อยเพียงใด

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระบบโทรคมนาคมและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบสาธารณูปโภคและระบบโทรคมนาคมที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาคและจังหวัดถึงผลกระทบของระบบโทรคมนาคมระบบสาธารณูปโภคและปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่จะหาความสัมพันธ์ของระบบโทรคมนาคมต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัด และเปรียบเทียบการลงทุนในแต่ละภาคและแต่ละจังหวัดที่มีระดับการเจริญเติบโตที่แตกต่างกัน โดยศึกษาในช่วงปี ค.ศ. 1982-1994

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบโทรคมนาคมและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยและการพิจารณาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างระบบโทรคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในระดับภาคและระดับจังหวัด เพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่จะขยายระบบโทรคมนาคมให้มีความเจริญเติบโตรวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันยังช่วยให้เกิดการวางแนวทางในการขยายการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยในทิศทางที่เหมาะสม เมื่อนำไปพิจารณาร่วมกันระหว่างระบบโทรคมนาคมกับระบบสาธารณูปโภคเพื่อที่จะให้เห็นภาพรวมได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้เกิดความ

เหมาะสมในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ในการขยายการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้นและยังทำให้การลงทุนที่เพิ่มขึ้นไม่เกิดการกระจุกตัวเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลหรือเมืองใหญ่ๆ อีกต่อไป

1.5 วิธีการศึกษา

1.5.1 แบบจำลองและแหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษานี้ได้ทำขึ้นเพื่อทดสอบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับระบบโทรคมนาคม และเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างระบบโทรคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยในการศึกษาจะใช้วิธี Cointegration และ Error Correction Model ซึ่งเป็นเทคนิคของ Engle and Granger¹ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนแรก เป็นการทดสอบความเป็น Stationary ของตัวแปรทุกตัวที่อยู่ในสมการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในระยะยาว โดยใช้แบบจำลอง ADF Test หรือ Augmented Dickey-Fuller Test²

ขั้นตอนที่สอง ประเมินการสมการถดถอยของแบบจำลองการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยใช้เทคนิคกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) จากนั้นจะนำค่า Residual ที่ได้จากการประมาณการมาทำการทดสอบความเป็น Stationary โดยใช้แบบจำลอง ADF Test เพื่อทดสอบว่าแบบจำลองที่นำมาประมาณการสมการถดถอยนั้นมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว (Cointegrated) ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ กับตัวแปรอิสระหรือไม่

ขั้นตอนที่สาม ทำการประมาณการแบบจำลองการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในระยะสั้น โดยใช้แบบจำลอง ECM (Error Correction Model) เมื่อพบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศแล้ว เพื่อดูการปรับตัวของ

¹ Richard I. D. Harris, Using Cointegration Analysis in Econometric Modelling (T.J. Press (Padstow) Ltd.,1995)pp.52-62.

² Ibid.,pp.32-39.

การลงทุนจากต่างประเทศเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอิสระต่างๆ รวมทั้งค่า Error Correction (EC) โดยจะกล่าวรายละเอียดของของขั้นตอนดังกล่าวนี้อีกครั้งในบทที่ 3

ขั้นตอนสุดท้าย เป็นการทดสอบความมีเสถียรภาพ (Stability Test) ของฟังก์ชันการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยใช้เทคนิคของ Chow (Chow Coefficient Stability Test)

ในส่วนของข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) แบบทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยแบ่งข้อมูลเป็นรายปีตั้งแต่ปี ค.ศ.1982-1994 สามารถแยกประเภทตามแหล่งที่มาได้ดังนี้

1. การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในการศึกษาจะใช้จำนวนเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตแล้วโดยนำข้อมูลมาจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

2. สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) โดยจะพิจารณาในลักษณะเขตการลงทุนซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 เขตด้วยกันคือ เขต 1 เขต 2 และเขต 3 ซึ่งจะแทนด้วยตัวแปร Dummy โดยใน เขตที่ 1 แทนด้วย 0
เขตที่ 2 แทนด้วย 0
เขตที่ 3 แทนด้วย 1

โดยนำข้อมูลมาจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3. รายได้ต่อหัวแทน (Y) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) อัตราการเจริญเติบโตของรายได้ (GY)³ และจำนวนแรงงาน (L) โดยนำข้อมูลมาจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

4. ระบบโทรคมนาคม (TEL) แทนด้วยจำนวนเลขหมายโทรศัพท์นำข้อมูลมาจากองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

5. ระบบสาธารณูปโภคแทนด้วยปริมาณการใช้ของ 2 ส่วนคือ

ก. ปริมาณการใช้ไฟฟ้า (ELEC) โดยนำข้อมูลมาจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ข. ปริมาณการผลิตน้ำประปา (WS) โดยนำข้อมูลมาจากการประปาส่วนภูมิภาค

6. จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ (BANK) โดยนำข้อมูลมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

³ ในการศึกษาจะใช้อยู่ในรูปของอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ในส่วนของการศึกษาความสัมพันธ์ของระบบโทรคมนาคมที่มีต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทยและเปรียบเทียบความสำคัญของระบบโทรคมนาคมกับระบบสาธารณูปโภคที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะศึกษาทั้งในระดับภาคและระดับจังหวัด โดยในระดับภาคจะพิจารณา 3 ภาคในประเทศไทยซึ่งได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง(ไม่รวมจังหวัดกรุงเทพฯ และจังหวัดในเขตปริมณฑล) และภาคใต้ ส่วนในระดับจังหวัดจะเลือกภาคละ 3 จังหวัด โดยใช้อัตราการเจริญเติบโตของรายได้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกแต่ละจังหวัด โดยจะเลือกจังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ สูง จังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ปานกลาง และจังหวัดที่มีอัตราการเจริญเติบโตของรายได้ต่ำ

1.5.2 รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระบบโทรคมนาคมที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและเปรียบเทียบผลกระทบของระบบโทรคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคที่มีต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศซึ่งจะเปรียบเทียบในระดับภาคภาคและในระดับจังหวัดเพื่อให้ทราบถึง

1. ผลกระทบของปัจจัยทางด้านสาธารณูปโภคเปรียบเทียบกับระบบโทรคมนาคมว่าปัจจัยใดมีความจำเป็นต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมากกว่ากัน

2. ค่าความคลาดเคลื่อนในการปรับตัวของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในระยะสั้น (EC_{jt}) เข้าสู่ภาวะดุลยภาพในระยะยาว ซึ่งเป็นการพิจารณาผลของปัจจัยอื่นที่มีได้กล่าวไว้ในแบบจำลองนี้ว่า หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้ออกจากดุลยภาพในระยะยาวเดิมหรือไม่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย